

Атмосфералық ауаның сапасы

Біз ауаның ластануы мәселесіне байыппен қараймыз, өйткені ол адамдардың денсаулығына кері әсерін тигізуі мүмкін. Біз өзіміздің қоржындық компанияларымызға шығарындыларды азайтуда, үздік технологияларды пайдалануда, өндірістік жүйелерін жаңарту мен жөндеуде қолдау көрсетеміз. [GRI 3-3](#)

Атмосфераға барлық шығарындылар қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнамамен қатаң реттеледі. Зиянды заттардың шығарындылары мемлекеттік органдармен келісілген және рұқсат құжаттарында көрсетілген белгіленген нормативтер шегінде ғана жүзеге асырылады.

Сондай-ақ біз заманауи талдау әдістерін пайдалана отырып, аккредиттелген зертханалар жылына төрт рет санитарлық-қорғау аймағының шекарасында және шығарындылар көздерінде өндірістік экологиялық бақылауды жүргізе отырып, кәсіпорындарымыздың аудандарындағы ауаның жай-күйін үнемі бақылап отырамыз. Бұдан бөлек, біз нақты уақыт режимінде қоршаған ортаға эмиссиялардың мониторингін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін қауіптілігі I санаттағы 16 объектіде (Мұнай және газ өндіру, мұнай мен газды қайта өңдеу, газ химиясы, электр энергиясын өндіру және тау-кен металлургия секторында) ластаушы заттар эмиссияларын автоматтандырылған мониторингілеу жүйелерімен (АМЖ) жарақтандыру бағдарламасын жалғастырамыз. [GRI 3-3](#)

Атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының көлемі мемлекеттік органдар бекіткен әдістемелерге сәйкес есептеледі: [GRI 3-3](#) [GRI 305-7](#)

- Мұнай өңдеу және мұнай-химия кәсіпорындары үшін атмосфераға зиянды заттардың жалпы шығарындыларын есептеу әдістемесі;
- Жылу электр станциялары мен қазандықтар үшін атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын анықтау әдістемесі;
- Газды тасымалдау және сақтау объектілерінде атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі;
- 4 санаттағы объектілерден атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі;
- Ұйымдастырылмаған көздерден шығарындылар нормативтерін есептеу әдістемесі;
- Кәсіпорындардың шығарындыларынан атмосфералық ауадағы зиянды заттардың концентрациясын есептеу әдістемесі;
- Қоршаған ортаға эмиссия нормативтерін анықтау әдістемесі және т. б.

16 ОБЪЕКТІНІҢ 8-І АМЖ ОРНАТЫЛҒАН, ОНЫҢ ІШІНДЕ ҮШ ОБЪЕКТ ДЕРЕКТЕРДІ ЭКОЛОГИЯ, ГЕОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІНЕ, БЕСЕУІ ҚОСЫЛУ ҮДЕРІСІНДЕ БЕРЕДІ.

2024 жылдың соңына дейін АМЖ 4 объектіге, ал 2025-2026 жылдары тағы 4 объектіге орнатылады деп жоспарлануда, бұл оларды жаңғырту мерзімдерінің аяқталуына байланысты. [GRI 3-3](#)

Ластаушы заттардың шығарындылары

Қор Тобы бойынша 2023 жылы ластаушы заттар шығарындыларының көлемі 499,9 мың тоннаны құрады, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 0,8% - ға артық. [GRI 305-7](#) [SASB](#)

Ең көп шығарындылар (71%) электр және жылу энергиясын өндіру секторына түсіп, 354,9 мың тоннаны құрайды. Шығарындылардың негізгі көздері – қазба отындарын пайдаланатын ЕГРЭС-1, ЕГРЭС-2С, АлЭС сияқты жылу электр станциялары және «Богатырь-Көмір» компаниясы. 2022 жылмен салыстырғанда электр және жылу энергиясын өндіру секторының шығарындылары 1,2%-ға азайды. «Самұрық-Энерго» АҚ «Өндірілетін электр энергиясының экологиялық тазалық көрсеткіші. 1 кВт/сағ-қа CO/SOx/NOx/қатты бөлшектер шығарындыларының көлемі» көрсеткіші бойынша өзінің прогрессін қадағалап тұрады. 2023 жылы ластаушы заттардың үлестік шығарындысы 9,5 г/кВт*сағ-ты құрады. Өндірістік объектілерінде ластаушы заттардың шығарындыларын азайту мақсатында 1,6 млрд теңге сомасына шаңтозаң-газ тазалау жүйелерін жөндеу және жаңғырту жұмыстары жүргізілді. «Самұрық-Энерго» АҚ-та АМЖ алғаш рет «ЕГРЭС-2С» АҚ-та енгізілді.

Мұнай-газ өндіру және өңдеу секторы шығарындылардың 24%-ын (119,5 мың тонна) құрайды, бұл өткен жылмен салыстырғанда 1%-ға төмен. Секторда газды жалындатып жағу көлемін қысқарту бойынша шараларды іске асыру жалғасуда. Атмосфералық ауаға жағымсыз әсерді азайту мақсатында мұнайды қыздыру пештеріндегі техникалық ескірген оттықтарды ауыстыру; кешенді газ өңдеу және өңдеу қондырғыларын салу; эксплуатациялық-баптау жұмыстарының кестесіне сәйкес пештердің оттық құрылғыларының күйіне жүйелі бақылау жүргізіледі және т.б. орнатылған. [GRI 3-3](#)

Газ тасымалдау секторы шығарындылары 4%-ды (18,2 мың тонна) құрайды. 2022 жылмен салыстырғанда шығарындылар көлемі «Бейнеу-Шымкент Газ құбыры» ЖШС-де газды жағуға жұмсалатын шығынның ұлғаюына байланысты шығарындылар көлемі 11% - ға ұлғайды. Атмосфералық ауаға әсер етуді басқару үшін Компанияда Шығарындыларды басқару саясаты бар. Орта мерзімді келешекте ластаушы заттардың рұқсат етілген шығарындыларының нормативтерін сақтау жөніндегі іс-шаралар айқындалды. [GRI 3-3](#)

Жылу және электр энергиясын өндіру секторының ластаушы заттар шығарындыларының үлесі

71%

Теміржол тасымалы секторында шығарындылардың көлемі 4,3 мың тоннаны құрады, бұл жалпы көлемнің 0,9%-ын құрады. Өткен жылмен салыстырғанда шығарындылар 5%-ға азайған.

Қордың қалған қоржындық компанияларының ластаушы заттардың шығарындыларына қосқан үлесі 1%-дан аз. [GRI 305-7](#)

Атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының көлемі, мың тонна

